

Guia de l'assignatura (2009-2010)

Identificació

Nom de l'assignatura: Traducció A-A (català-castellà / castellà-català) Codi: 22402			
Grup 1: dilluns, 9.00-10.15. Traducció català-castellà dimecres, 10.15-11.30. Traducció castellà-català			
Grup 2: dilluns, 9.00-10.15. Traducció català-castellà dimecres, 10.15-11.30. Traducció castellà-català			
Grup 3: dilluns, 10.15-11.30. Traducció català-castellà dimecres, 9.00-10.15. Traducció castellà-català			
Grup 4: dilluns, 10.15-11.30. Traducció català-castellà dimecres, 9.00-10.15. Traducció castellà-català			
Tipus: <i>Troncal X</i> <i>Obligatòria</i> <i>Optativa</i>			
Grau de Traducció i Interpretació		ECTS: 6	hores/alumne: 150
Llicenciatura en Traducció i Interpretació		Crèdits: 6	
Llengua en què s'imparteix: Català			
Professorat: Montserrat Bacardí (grups 1 i 3) M. Elena Carné (grups 2 i 4)			
Professor	Despatx	Horari de tutories	Correu E
Montserrat Bacardí	K-1019	dilluns i dimecres, d'11'30 a 14'30	Montserrat.Bacardi@uab.cat
M. Elena Carné	K-1019	dilluns i dimecres, d'11'30 a 13'30	MariaElena.Carne@uab.cat
			Telèfon 93 581 33 78

Descripció

1. Objectius de la formació:

1. Delimitar les diferències, les peculiaritats generals i específiques de les dues llengües (català i castellà), tant a nivell morfosintàctic com semàntic, per tal d'enfortir-ne els mecanismes i els recursos expressius, atesa l'estreta convivència en què es troben.
2. Fer adquirir a l'alumne una pràctica —i una fluïdesa— translacional del català al castellà i del castellà al català.

2. Continguts:

Els continguts de l'assignatura es treballaran bàsicament durant les tutories presencials, en què els alumnes i la professora corregiran les traduccions dels textos del dossier de curs i comentaran els problemes que presentin i les possibles solucions. Ens fixarem especialment en els aspectes següents:

- funció textual-comunicativa d'un text: el significat denotatiu i connotatiu dels diferents missatges per traduir, segons l'ús dels elements que conté el text i el context sociocultural en què es produeix; coherència i cohesió dels textos; fenòmens de retòrica.

- diferents tipus de textos i la seva funció (textos estàndard, literaris, especialitzats, periodístics, publicitaris, etc.); to i registre dels diferents tipus de textos. Fórmules convencionals i tractaments.

- problemes en la identificació i la transferència de referents culturals.

Alhora, la professora presentarà uns continguts teòrics, que l'alumne haurà d'aplicar a la pràctica, seguint el temari següent:

1.- L'article definit. El neutre castellà o els perills d'una traducció mot a mot: locucions. L'article i els noms propis. L'article i l'infinitiu. L'estalvi d'articles castellà.

2.- Els noms substantius. Transformacions de gènere i de nombre en noms etimològicament emparentats. Repercussions sintàctiques i discursives.

3.- Els adjectius. Adjectius qualificatius variables i invariables. Femenins i plurals incorrectes. Comparatius. Possessius: divergències d'ús en ambdues llengües. Numerals i quantitatius indefinits. Alguns casos de possible confusió: *mismo* i *mateix*, *demás* i *demés*, *varios* i *varis*...

4.- Divergències verbals entre castellà i català: en el semantisme i en l'ús sintàctic dels temps: el futur de subjuntiu castellà; l'imperfet de subjuntiu i el condicional; els temps perifràstics; l'imperfet d'indicatiu en oracions condicionals; el futur, el condicional i el present de subjuntiu en oracions de dubte o de probabilitat; els temps d'obligació; concordança del participi passat; l'infinitiu; el gerundi. L'anteposició castellana dels verbs. Diferències d'ús i de sentit entre verbs castellans i catalans: *ser* i *estar-ésser*, *dar-fer*, *traer* i *llevar-portar* i *dur*, *ir* i *venir-anar* i *venir*, *oír* i *sentir-oir* i *sentir*. Falsos amics i interferències. Verbs transitivitzats, intransitivitzats, pronominalitzats i despronominalitzats. Perífrasis verbals.

5.- Els pronoms. Fórmules de tractament: *usted-vós* i *vostè*. El sistema dels pronoms febles en català i l'economia discursiva, enfront del sistema castellà. La traducció dels pronoms adverbials *en* i *hi*. Un cert ús castellà del reflexiu. Pronoms relatius: *que* i *quien- que*, *qui* i *què*, *el cual*, *la cual*...-*el qual*, *la qual*..., *lo cual-la qual cosa*; usos exclusius de *el qual*; el relatiu castellà *cuyo*.

6.- Els adverbis. Adverbis de quantitat. Adverbis de negació. Adjectius adverbialitzats. Locucions adverbials.

7.- Les preposicions. Vacil·lacions prepositives. L'ús de *a/en/amb*. *De* davant d'infinitiu. Complements regits amb *a* o *de*. *Fins* i *fins a*. *Per* i *per a*. Locucions preposicionals.

8.- Les conjuncions. *I* i *o*. *Pero* i *però*. La traducció de *pues*; *aunque*, *todavía*, *además*; *nada menos*... Locucions conjuntives amb *que*: correspondències parcials o falses.

9.- El lèxic. Registres i dominis. Les diferents especialitzacions dels ètims llatins i el sorgiment dels falsos amics.

10.- Fraseologia. Locucions i frases fetes.

3. Bibliografia:

Diccionaris unilingües

1) Llengua catalana

AA.DD. *Diccionari de la llengua catalana*. 4a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.

ALCOVER, Antoni M.; MOLL, Francesc de B. *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca: Moll, 1988.

COROMINES, Joan. *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: Curial, 1980.

ESPINAL I FARRÉ, M. Teresa. *Diccionari de sinònims de frases fetes*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona: Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat: València: Universitat de València, 2004.

FRANQUESA, Manuel. *Diccionari de sinònims*. 6a ed. Barcelona: Pòrtic, 1991.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: 1995.

PEY, Santiago. *Diccionari de sinònims i antònims*. 9a ed. Barcelona Teide, 1986.

RASPALL, Joana; MARTÍ, Joan. *Diccionari de locucions i frases fetes*. Barcelona: Edicions 62, 1984.

XURIGUERA, Joan Baptista. *Els verbs catalans conjugats*. 4a ed. Barcelona: Claret, 1977.

2) Llengua castellana

AA.DD. *Diccionario de sinónimos, ideas afines y contrarios*. 12a ed. Barcelona: Teide, 1986.

CASARES, Julio. *Diccionario ideológico de la lengua española*. 2a ed., 17a reimpr. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

COROMINAS, Joan; PASCUAL, José A. *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*. Madrid: Gredos, 1983.

MOLINER, María. *Diccionario de uso del español*. 19a reimpr. Madrid: Gredos, 1994.

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. *Diccionario de la lengua española*. 21a ed. Madrid: Espasa Calpe, 1992.

SECO, Manuel; Andrés, Olimpia; Ramos, Gabino. *Diccionario del español actual*. Madrid: Aguilar, 1999.

VARELA, Fernando; KUBARTA, Hugo. *Diccionario fraseológico del español moderno*. Madrid: Gredos, 1994.

XURIGUERA, J.B. *Los verbos conjugados*. Barcelona: Claret, 1991.

Diccionaris bilingües

AA.DD. *Diccionari castellà-català*. Barcelona. Enciclopèdia Catalana: 1985.

AA.DD. *Diccionari català-castellà*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: 1987.

AA.DD. *Diccionari escolar castellà-valencià / valencià-castellà*. Alzira: Bromera, 2005.

ABRIL ESPAÑOL, Joan. *Diccionari de frases fetes català-castellà / castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 1996.

ALBERTÍ, Santiago. *Diccionari castellà-català i català-castellà*. 11a ed. Barcelona: Albertí editor, 1980. [Amb un "Resum gramatical" d'Enric Hernández-Roig.]

BALLBASTRE I FERRER, Josep. *Nou recull de modismes i frases fetes català-castellà / castellà-català*. 3a ed. Barcelona: Pòrtic, 1982.

MIRACLE, Josep. *Diccionari català-castellà / castellà-català*. 3a ed. Barcelona: Poseidon, 1986.

MOLL, Francesc de B. *Diccionari català-castellà / castellà-català*. 7a ed. Palma de Mallorca: Moll, 1989.

MORALES, Carme; TORRAS, Ignasi [et al.]. *Diccionari doble català-castellà i castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 2003.

PARÉS I PUNTAS, Anna. *Diccionari de refranys català-castellà / castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 1997.

PASCUAL, Vicent. *Diccionari Gregal valencià-castellà / castellà-valencià*. València: Gregal, 1987.

TORRAS, Ignasi. *Diccionari manual castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 2003.

Bibliografia bàsica

JORDANA, C.A. *El català i el castellà comparats*. Barcelona: Barcino, 1968.

LACREU, Josep. *Manual d'ús de l'estàndard oral*. 2a ed. València: Universitat de València, 1992.

RUAIX I VINYET, Josep. *Diccionari auxiliar*. Moià: J. Ruaix, 1996.

RUAIX I VINYET, Josep. *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui*. Moià: J. Ruaix, 1994, vol. I. [Especialment el cap. I, "Interferència del castellà", p. 9-77.]

Bibliografia complementària

AGOST, Rosa; MONZÓ, Esther. *Teoria i pràctica de la traducció general espanyol-català*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I, 2001.

COLÓN, Germán. *El español y el catalán, juntos y en contraste*. Barcelona: Ariel, 1989.

FARRÀS, Neus; GARCIA, Carme. *Morfosintaxi comparada del català i el castellà*. Barcelona: Empúries, 1993.

PAYRATÓ, Lluís. *La interferència lingüística. Comentaris i exemples català-castellà*. Barcelona: Curial-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985.

RODRÍGUEZ-VIDA, Susana. *Catalán-castellano frente a frente*. Barcelona: Inforbook's, 1997.

SOLER I JANER, Josep M. *Gràcia i desgràcia de les traduccions literals*. Barcelona: Claret, 1977.

TORRENT, Anna M. *La llengua de la publicitat*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999.

ARIMANY, Miquel. *Gramática práctica del catalán*. 6a ed. Barcelona: Miquel Arimany, 1981.

ARTELLS, Eduard. *Llenguatge i gramàtica*. Barcelona: Barcino, 1969, 2 vols.

BADIA I MARGARIT, Antoni M. "Notes sobre el castellà parlat per catalans". *Llengua i cultura als Països Catalans*. Barcelona: Edicions 62, 1980, p. 145-153.

BADIA I MARGARIT, Antonio M. *Gramática catalana*. 3a reimpr. Madrid: Gredos, 1985.

CAMPS, Oriol. *Parlem del català*. Barcelona: Empúries, 1994.

COROMINA, Eusebi. *El 9 Nou / El 9 TV. Manual de redacció i estil*. Vic: Premsa d'Osina, 2008.

COROMINES, Joan. *Lleures i converses d'un filòleg*. Barcelona: Club editor, 1983.

- FABRA, Pompeu. *Converses filològiques*. Barcelona: Edhasa, 1983 i 1984.
- FABRA, Pompeu. *Gramática de la lengua catalana*. Barcelona: Aqua, 1982.
- JANÉ, Albert. *Aclariments lingüístics*. Barcelona: Barcino, 1973, 3 vols.
- JANÉ, Albert. *El llenguatge. Problemes i aspectes d'avui*. Barcelona: Edhasa, 1977-80. 4 vols.
- MESTRES, Josep M.; COSTA, Joan; OLIVA, Mireia; FITÉ, Ricard. *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo, 1995.
- ORTEGA, Rudolf. *Tinc un dubte. El petit llibre del català correcte*. Barcelona: La Magrana, 2008.
- SOLA, Joan; RIGAU, Gemma [et al.]. *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries, 2002.
- SOLÀ, Joan. *Parlem-ne. Converses lingüístiques*. Barcelona: Proa, 1998.
- TELEVISIÓ DE CATALUNYA. *Criteris lingüístics sobre traducció i doblatge*. Barcelona: Edicions 62, 1997.
- AA.DD. *Diccionario de las lenguas de España*. Madrid: Ediciones Generales Anaya, 1985. [Especialment, "Apéndice", p. 633-657.]
- ALARCOS LLORACH, Emilio. *Gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, 1994.
- BOSQUE, Ignacio; DEMONTE, Violeta (dirs.). *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, 1999.
- GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Manual del español correcto*. Madrid: Arco/Libros, 1989.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, José. *Dudas y errores del lenguaje*. 4a ed. Madrid: Paraninfo, 1987.
- SECO, Manuel. *Diccionario de dudas y dificultades de la lengua española*. 9a ed. Madrid: Espasa-Calpe, 1986.

4. Programació d'activitats:

L'assignatura de Traducció A-A s'estructura en una part teòrica i una part pràctica. La primera comprèn una quantitat de temps i de dedicació notòriament inferior a la segona, si bé resulta indispensable per a desenvolupar amb correcció la pràctica traduccional. La primera part de cada classe es dedicarà als continguts teòrics i es reservarà la segona part a les tutories presencials, durant les quals els possibles “models” de traducció aniran sorgint del treball dels alumnes, del comentari i la correcció de les traduccions que hauran d'haver preparat prèviament; ens valdrem, així mateix, de models ja existents, de traduccions de prestigi tant en un sentit com en l'altre, prenent-les —no cal dir-ho— com una solució potencial. L'assignatura es distribuirà de la manera següent:

Les 150 hores de treball de l'alumne s'estructura en 30 hores d'ensenyament directe presencial, 30 hores de tutories presencials, 65 hores de treball tutoritzat, 15 hores de treball autònom i 10 d'avaluació.

- Ensenyament directe presencial (1 hora la setmana): la professora presentarà els continguts teòrics del programa; els alumnes i la professora analitzaran conjuntament els textos del dossier de curs destinats a la traducció i en comentaran els textos de suport bibliogràfic.
- Tutories presencials (1 hora i mitja la setmana): els alumnes i la professora corregiran els textos que els alumnes hauran d'haver preparat prèviament o traduiran textos conjuntament a vista; els alumnes que ho hagin acordat prèviament amb la professora faran una presentació d'una traducció.
- Treball tutoritzat (2 hores la setmana): els alumnes, pel seu compte, hauran de preparar les traduccions dels textos del dossier per a corregir i comentar conjuntament durant les tutories presencials; els alumnes que ho hagin acordat prèviament amb la professora, hauran de preparar un treball.
- Treball autònom (1/2 hora la setmana): els alumnes, pel seu compte, poden cercar informació o fer exercicis que creguin que necessiten per a seguir l'assignatura.

5. Competències a desenvolupar	
Competència	Indicador específic de la competència
lingüística	Comprendre els elements de significació d'un text i reexpressar el text sense errors lèxics ni sintàctics; saber aplicar a la pràctica els aspectes gramaticals continguts en el temari.
sociocultural	Poder reconèixer i entendre els referents culturals d'un text i trobar-hi una solució adequada per al text d'arribada.
pragmàtica	Entendre i reproduir la funció comunicativa de diferents models de textos, tant generals (periodístics, divulgatius...) com específics (tècnics, jurídics, literaris...).
textual	Saber reproduir un text mantenint-ne la coherència i la cohesió, i adequant-se al to i al registre de l'original, tenint en compte les convencions de cada llengua; saber reconèixer recursos expressius com ara dobles sentits, jocs de paraules, connotacions, figures retòriques, expressions lexicalitzades, elisions i sobreentesos... i poder reproduir-los en el text d'arribada, tenint en compte les convencions de cada llengua i l'ús que tenen en l'original.
estratègica	Saber cercar i obtenir informació per a la traducció.
Competències transversals:	· capacitat d'establir els objectius del seu treball de manera autònoma. · capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica. · capacitat d'anàlisi i de síntesi. · capacitat d'identificar problemes. · capacitat de resoldre problemes prèviament identificats. · capacitat de raonament crític davant un text.

Avaluació

1a convocatòria	
Procediment d'avaluació	Pes (%)
Prova escrita al febrer	40%
Prova escrita al juny	40%
Feina feta a classe	20%
Comentari a classe d'una traducció o treball opcional	Per a complementar la nota final, l'alumne pot lliurar i comentar a classe una traducció concertada amb la professora o bé pot fer un treball igualment acordat.
Criteris d'avaluació	
Tant al juny com al febrer, l'examen constarà de dues proves: una de traducció castellà-català i una de català- castellà. No podrà presentar-se a l'examen del juny sense haver fet el de febrer (i, tampoc, sense haver lliurat la fitxa de l'alumne). En les traduccions de l'examen es valorarà la capacitat de comprensió del text i dels recursos retòrics que contingui, i la capacitat de reexpressió amb correcció gramatical i amb coherència i cohesió, tenint en compte l'adequació al tipus de text i al to i al registre de l'original. Així mateix, es valorarà la capacitat de solucionar problemes de traducció (referents culturals, dobles sentits, jocs de paraules, connotacions, figures retòriques, expressions lexicalitzades...) i l'aplicació a la pràctica dels aspectes gramaticals continguts en el temari. La nota de cada examen és la suma de la nota de les dues proves (la de traducció castellà-català i la de català-castellà), però, si l'alumne té una nota molt baixa en una de les proves, no es farà mitjana i l'examen quedarà suspès. En les traduccions corregides a classe, a més, es valorarà la feina de preparació i de documentació, i la participació a classe.	

2a convocatòria		
Procediment d'avaluació	Criteris d'avaluació	Pes (%)
Prova escrita al setembre	L'examen constarà de dues proves: una de traducció castellà-català i una de català- castellà. Els criteris d'avaluació són els mateixos que els de la prova escrita del juny.	100%